

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν

1. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ' ΛΟΥΚΑ. Ναούμ προφήτου, Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος.

Ἦχος πλ. β'. Ἐωθινὸν Α'

Τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας, Θ' Ὡρα

Ἀπολυτίκιον· «Ὡς τῶν ἀποστόλων πρωτόκλητος».

Κοντάκιον· «Τὸν τῆς ἀνδρείας ἐπώνυμον».

Ἑσπερινὸς

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ πλ. β' ἤχου 7 καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ προφήτου Ναούμ· «Ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Δόξα, καὶ νῦν: τὸ α' θεοτοκίον τοῦ πλ. β' ἤχου· «Τίς μὴ μακαρίσει σε».

Εἵσοδος· «Φῶς ἱλαρὸν» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν».

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα, καὶ νῦν: τὸ θεοτοκίον τοῦ πλ. β' ἤχου· «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου».

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις». Δόξα, καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· «Ὁ τὴν εὐλογημένην καλέσας».

Ἀπόλυσις· «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Τῇ Κυριακῇ πρώτῃ, Μεσονυκτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ πλ. β' ἤχου, τὰ τριαδικά· «Ἄξιόν ἐστιν», τὸ τρισάγιον, ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου καὶ ἡ ἀπόλυσις.

Ὅρθρος

Ἀπολυτίκια: «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις». Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· «Ὁ τὴν εὐλογημένην καλέσας».

Καθίσματα: τὰ ἀναστάσιμα.

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ πλ. β' ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (Α') Εὐαγγελίου.

Κανόνες: ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ προφήτου ἄνευ εἰρμῶν, εἰς 4 ἕκαστος.

Ἀπὸ γ' ᾠδῆς: τὸ κάθισμα τοῦ προφήτου· «Ἀμιγῇ χαρακτήρων». Δόξα, καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· «Τὸ ἐξαίσιον θαῦμα».

Ἀφ' ς' ᾠδῆς: τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Καταβασίαι: «Χριστὸς γεννᾶται».

Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον ξένον».

Ἐξαποστειλάρια: τὸ Α' ἀναστάσιμον· «Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν» καὶ τὸ θεοτοκίον· «Τοῖς μαθηταῖς συνέχαιρες».

Αἶνοι: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα: τὸ Α' ἑωθινόν· «Εἰς τὸ ὄρος τοῖς μαθηταῖς».

Καὶ νῦν: «ὑπερευλογημένη».

Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν: τῆς Κυριακῆς.

Ἀπολυτίκια: «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», τοῦ ἁπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.

Κοντάκιον: «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

Ἀπόστολος: τῆς Κυριακῆς ΚΓ' Ἐπιστολῶν· «Ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει».

Εὐαγγέλιον: τῆς Κυριακῆς ΙΔ' Λουκᾶ· «Ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίξειν τὸν Ἰησοῦν εἰς Ἱεριχὼ».

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἄξιόν ἐστιν».

Κοινωνικόν: «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν».

Ἀναγνώσματα καθημερινῶν: Ἀπόστολοι ΚΔ' ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγγέλια ΙΒ' ἐβδ. Λουκᾶ.

2. ΔΕΥΤΕΡΑ. Ἀββακοὺμ προφήτου, Μυρόπης μάρτυρος, Ἀββακοὺμ ὁσίου τοῦ ἐν Καλαμιθάσῃ ἀσκήσαντος παρὰ τὸ χωρίον Φτερικοῦδιν.

Πλήρης ἀκολουθία τοῦ προφήτου Ἀββακοὺμ καὶ τοῦ ὁσίου Ἀββακοὺμ εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

3. ΤΡΙΤΗ. Σοφονίου προφήτου, Θεοδούλου ὁσίου, Θεοδούλου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ τοῦ Κυπρίου, Ἀγγελῆ νεομάρτυρος.

4. ΤΕΤΑΡΤΗ. Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος, Ἰωάννου ὁσίου τοῦ Δαμασκηνοῦ, Κασσιανοῦ ὁσίου τοῦ Κυπρίου.

Πλήρης ἀκολουθία τῆς ἁγίας Βαρβάρας εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἐκ τοῦ *Μηναίου* ὡς ἑξῆς:

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Εἰς τὰ ἐσπέρια, «Καὶ νῦν· *Τίς μὴ μακαρίσει σε*» καὶ γίνεται εἴσοδος. Εἰς τὰ ἀπόστιχα, «Καὶ νῦν· *Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος ..., μετὰ τοῦ ὁσίου*». Ἀπολυτίκια, τῆς ἁγίας· «*Βαρβάραν τὴν ἁγίαν*». Δόξα, τοῦ ἁγίου· «*Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ*». Καὶ νῦν· «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς*».

Ἐν τῷ Ὁρθρῷ. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*», τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Καταβασίαι· «*Χριστὸς γεννᾶται*». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἁγίας.

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, τὰ ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου. Κοντάκιον· «*Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον, τῆς ἁγίας. Κοινωνικόν· «*Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον*».

5. ΠΕΜΠΤΗ. Σάββα ὁσίου τοῦ ἡγιασμένου, Διογένους μάρτυρος.

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Εἰς τὸ «*Καὶ νῦν*» τῶν ἀποστίχων· «*Δέσποινα πρόσδεξαι*»³⁵.

Ἐν τῷ Ὁρθρῷ. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*», τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου. Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν· «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς*». Εὐαγγέλιον· «*Ἔστη ὁ*

35. Τὸ ἐν τῷ *Μηναίῳ* ὀριζόμενον θεοτοκίον· «*Ἀνύμφευτε Παρθένε*» ἀρμόζει μόνον, ὅταν ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου τύχη ἐν Κυριακῇ.

Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ». Καταβασίαι· «Χριστὸς γεννᾶται». Εἰς τοὺς αἶνους, «Καὶ νῦν· Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος ..., μετὰ τοῦ ὁσίου».

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, τὰ ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον, τοῦ ὁσίου. Κοινωνικόν· «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον».

6. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Νικολάου ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ.

Πανηγυρίζουσιν ὁ ὑπὸ παράνομον τουρκικὴν κατοχὴν καθεδρικός ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου Ἀμμοχώστου καὶ ὁ καθεδρικός ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου Ἐπισκοπείου.

Πανηγυρίζουσιν ὡσαύτως αἱ ἱεραὶ μοναὶ ἁγίου Νικολάου τῶν Γάτων παρὰ τὸ χωρίον Ἀκρωτήριον Λεμεσοῦ καὶ ἁγίου Νικολάου παρὰ τὸ χωρίον Ὁρούντα Μόρφου.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Εἰς τὰ ἐσπέρια, τὰ 3 πρῶτα προσόμοια· «Μύροις παροικήσας αἰσθητῶς» καὶ τὰ 3 ἕτερα· «Ποίοις εὐφημιῶν».

Ἐν τῷ Ὁρθρῷ. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος», τὸ ἀπολυτίκιον· «Κανόνα πίστεως». Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν· «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον». Εὐαγγέλιον, τοῦ ἁγίου· «Ἀμήν, ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος» (ζήτηι τῇ 13ῃ Νοεμβρίου ἐν τῷ Ὁρθρῷ). Καταβασίαι· «Χριστὸς γεννᾶται». Εἰς τοὺς αἶνους, Δόξα, τοῦ ἁγίου· «Σαλπίσσωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων, σκιρτήσωμεν ἑόρτια». Καὶ νῦν· «Σαλπίσσωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων· προκύψασα γὰρ ἄνωθεν».

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, τὰ ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον, τοῦ ἁγίου. Κοινωνικόν· «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον».

Σήμερον ἄγει τὰ ὀνομαστήριά του ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος.

7. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων, Ἀθηνόδωρου μάρτυρος.

Πλήρης ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου εὐρίσκεται εἰς τὰ Κύπρια Μηναιᾶ.

8. ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΛΟΥΚΑ. Προεόρτια τῆς Συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης³⁶, Παταπίου ὁσίου, Σωσθένους, Ἀπολλώ, Κηφᾶ, Τυχικοῦ καὶ Ἐπαφροδίτου ἐκ τῶν Ὁ ἀποστόλων, Σωφρονίου καὶ Δαμιανοῦ ἐπισκόπων Κύπρου.

Ἦχος βαρύς. Ἐωθινὸν Β΄

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου Τυχικοῦ εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

Τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας, Θ' Ὡρα

Ἀπολυτίκια· «Ἀπόστολοι, μάρτυρες». Δόξα· «Μνήσθητι, Κύριε». Κοντάκιον· «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως».

Ἑσπερινὸς

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ βαρέος ἤχου 7 καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ ὁσίου· «Πάτερ Πατάπιε, σαρκός».

Δόξα, καὶ νῦν: τὸ ἀ' θεοτοκίον τοῦ βαρέος ἤχου· «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Εἵσοδος· «Φῶς ἱλαρὸν» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν».

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα, καὶ νῦν: τὸ θεοτοκίον τοῦ βαρέος ἤχου· «ὑπὸ τὴν σὴν, Δέσποινα, σκέπην».

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· «Κατέλυσας τῷ Σταυρῷ σου». Δόξα, καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως».

Ἀπόλυσις· «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Τῇ Κυριακῇ πρωΐ, Μεσονυχτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ βαρέος ἤχου, τὰ τριαδικά· «Ἄξιόν ἐστίν», τὸ τρισάγιον, ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου καὶ ἡ ἀπόλυσις.

Ὁρθρος

Ἀπολυτίκια· «Κατέλυσας τῷ Σταυρῷ σου». Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν· «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως».

Καθίσματα: τὰ ἀναστάσιμα.

36. Ἡ ἀκολουθία τῶν προεορτίων καταλιμπάνεται.

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ βαρέος ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ ἔωθινοῦ (Β') Εὐαγγελίου.

Κανόνες: ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ ὁσίου, εἰς 4 ἕκαστος.

Ἀπὸ γ' ὥδῃς: τὸ κάθισμα τοῦ ὁσίου· «Πάθη τοῦ σώματος». Δόξα, τοῦ αὐτοῦ· «Τὴν πτωχείαν τοῦ Λόγου». Καὶ νῦν, τὸ ἐξῆς ὅμοιον θεοτοκίον· «Τὴν ψυχὴν μου, Παρθέने, τὴν ταπεινὴν, ἀπὸ βρέφους μολύνας ὁ μισρός, καὶ λόγοις καὶ πράξεσιν, ἑμαυτὸν κατερρύψωσα· καὶ οὐκ ἔχω τί πράξω, ἢ ποῦ καταφεύξομαι, ἀλλ' οὐδ' ἄλλην ἐλπίδα, πλὴν σου κόρη ἐπίσταμαι. Φεῦ μοι ὁ ἀχρεῖος! διὰ τοῦτο ἰκέτης, πρὸς σὲ τὴν πανάχραντον, νῦν προστρέχω καὶ δέομαι, ὁμολογῶν σοι τό, Ἥμαρτον. Πρέσβευε τῷ σῷ Υἱῷ καὶ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δοθῆναί μοι· εἰς σὲ γὰρ πάσας Παρθέने, τὰς ἐλπίδας ἀνέθηκα».

Ἀφ' ε' ὥδῃς: τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Καταβασία: «Χριστὸς γεννᾶται».

Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον ξένον».

Ἐξαποστειλάρια: τὸ Β' ἀναστάσιμον· «Τὸν λίθον θεωρήσασαι» καὶ τὸ θεοτοκίον· «Ἄγγελος μὲν ἐκόμισε».

Αἶνοι: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα: τὸ Β' ἔωθινόν· «Μετὰ μύρων προσελθούσαις».

Καὶ νῦν: «Ὑπερευλογημένη».

Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν: τῆς Κυριακῆς.

Ἀπολυτίκια: «Κατέλυσας τῷ Σταυρῷ σου», τοῦ ἀπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.

Κοντάκιον: «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

Ἀπόστολος: τῆς Κυριακῆς ΚΔ' Ἐπιστολῶν· «Χριστὸς ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν».

Εὐαγγέλιον: τῆς Κυριακῆς Γ' Λουκᾶ· «Ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς».

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἄξιόν ἐστιν».

Κοινωνικόν: «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν».

Αναγνώσματα καθημερινῶν: Ἀπόστολοι ΚΕ' ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγγέλια ΙΓ' ἐβδ. Λουκᾶ.

9. ΔΕΥΤΕΡΑ. Ἡ Σύλληψις τῆς ἁγίας Ἄννης, μητρὸς τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων.

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Ἑσπέρια καὶ ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Τὸ τρισάγιον καὶ τὸ ἀπολυτίκιον· «Σήμερον τῆς ἀτεκνίας». Δόξα καὶ νῦν, τῶν ἐγκαινίων· «Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος».

Ἐν τῷ Ὅρθρῳ. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος», τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἁγίας. Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, τῶν ἐγκαινίων. Κανόνες, ὁ τῶν ἐγκαινίων μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6 καὶ στίχου εἰς τὰ τροπάρια· «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι» καὶ οἱ δύο τῆς ἁγίας ἄνευ εἰρμῶν εἰς 4 ἕκαστος, ἀμφότεροι μετὰ στίχου· «Ἄγία τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν». Καταβασίαι· «Χριστὸς γεννᾶται». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἁγίας.

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, τὰ ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου. Ἀπολυτίκια, τῆς ἁγίας, τῶν ἐγκαινίων καὶ τὸ τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον, τῆς ἁγίας· «Ἐορτάζει σήμερον ἡ οἰκουμένη». Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον, τῆς ἁγίας. Κοινωνικόν· «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ, τοῖς εὐθέσι πρέπει αἶνεσις. Ἀλληλούϊα».

10. ΤΡΙΤΗ. Μηνᾶ τοῦ καλλικελάδου, Ἑρμογένους καὶ Εὐγράφου μαρτύρων.

11. ΤΕΤΑΡΤΗ. Δανιὴλ τοῦ Στυλίου, Νόμωνος καὶ Βηχianoῦ ὁσίων.

Ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων Νόμωνος καὶ Βηχianoῦ εὐρίσκεται εἰς τὰ Κύπρια Μηναῖα.

12. ΠΕΜΠΤΗ. Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ.

Πλήρης ἀκολουθία τοῦ ἁγίου εὐρίσκεται εἰς τὰ Κύπρια Μηναῖα.

Πανηγυρίζει ἡ ὑπὸ παράνομον τουρκικὴν κατοχὴν μονὴ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος παρὰ τὴν Τρεμετουσιάν.

Ἐν τῇ Θ' Ὠρᾷ. Ἀπολυτίκιον· «Ὑπομονῆς στῦλος γέγονας». Κοντάκιον· «Ὡσπερ ἄστηρ πολύφωτος». Ἀπόλυσις (μικρά)· «Χριστὸς ὁ ἀληθινός».

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Τὰ 3 προσόμοια τοῦ ἁγίου· «Σήμερον πιστοί, χορεύσωμεν» καὶ τὰ ἕτερα 3 προσόμοια τοῦ ἁγίου· «Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασιν». Δόξα· «Ὅσιν πάτερ μακάριε». Καὶ νῦν· «Σπῆλαιον, εὐτρεπίζου». Ἡ εἴσοδος, τὸ «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα· «Χαίροις, ἀρχιερέων κανών». Δόξα· «Ἱεραρχῶν τὸ θεῖον κειμήλιον». Καὶ νῦν· «Ἰδοὺ καιρὸς ἤγγικε». Ἀπολυτίκια· «Τῆς συνόδου τῆς πρώτης». Δόξα, καὶ νῦν· «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου».

Ἐν τῷ Ὅρθρῳ. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος», τὸ ἀπολυτίκιον· «Τῆς συνόδου τῆς πρώτης». Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν· «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου». Εὐαγγέλιον, τοῦ ἁγίου· «Ἀμήν, ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος» (ζήτηι τῇ 13ῃ Νοεμβρίου ἐν τῷ Ὅρθρῳ). Καταβασίαι· «Χριστὸς γεννᾶται».

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, τὰ ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον, τοῦ ἁγίου. Κοινωνικόν· «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον».

13. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου καὶ Ὁρέστου μαρτύρων, Λουκίας μάρτυρος τῆς παρθένου, Νεοφύτου, Ἰγνατίου, Προκοπίου καὶ Νείλου ὁσίων κτητόρων τῆς ἱερᾶς μονῆς Μαχαιρᾶ.

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν ὁσίων ζητεῖ εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

14. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Θύρσου, Λευκίου, Καλλινίκου, Φιλήμονος μαρτύρων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

15. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ (τῶν Προπατόρων). Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ Ἀνθίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Ἦχος πλ. δ΄. Ἑωθινὸν Γ΄

Πλήρης ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*³⁷.

37. Ὅπου ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου, ἐν τῷ Ἑσπερινῷ ἀναγινώσκονται τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου καὶ ψάλλεται ἡ λιτὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν *Κυπρίων Μηναίων*. Ἐὰν θὰ γίνῃ ἀρτοκλασία, ἀπολυτίκια λέγονται τὸ ἀναστάσιμον, τῶν Προπατόρων. Δόξα, τοῦ ἁγίου. Καὶ νῦν· «Θεοτόκε Παρθέने».

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων Προπατόρων ζήτει εἰς τὸ *Μηναῖον* πρὸ τῆς 11ης Δεκεμβρίου.

Τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας, Θ' Ὁρα

Ἀπολυτίκια· «Ἀπόστολοι, μάρτυρες». Δόξα· «Μνήσθητι, Κύριε». Κοντάκιον· «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως».

Ἑσπερινὸς

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ πλ. δ' ἤχου 4, τὰ 3 πρῶτα προσόμοια τῶν Προπατόρων· «Τῶν Προπατόρων σήμερον, πιστοὶ» καὶ τὰ 3 τοῦ ἁγίου· «Σκεῦος ἱερώτατον».

Δόξα: τῶν Προπατόρων· «Τοὺς πρὸ τοῦ νόμου πατέρας».

Καὶ νῦν: τὸ α' θεοτοκίον τοῦ πλ. δ' ἤχου· «Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν».

Εἵσοδος· «Φῶς ἱλαρὸν» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν».

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα: τοῦ ἁγίου· «Τῆς ἱεραρχίας σου, ὅσιε πάτερ».

Καὶ νῦν: τῶν Προπατόρων· «Τῶν Προπατόρων τὸ σύστημα».

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· «Ἐξ ὕψους κατήλθες». Δόξα, τοῦ ἁγίου· «Ἱερέων ποδήρει». Καὶ νῦν, τῶν Προπατόρων· «Ἐν πίστει τοὺς Προπάτορας».

Ἀπόλυσις· «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Τῇ Κυριακῇ πρωῒ, Μεσονυχτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ πλ. δ' ἤχου, τὰ τριαδικά· «Ἄξιόν ἐστιν», τὸ τρισάγιον, ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου καὶ ἡ ἀπόλυσις.

Ὅρθρος

Ἀπολυτίκια: ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Καθίσματα: τὰ ἀναστάσιμα.

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ πλ. δ' ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ ἐωθινοῦ (Γ') Εὐαγγελίου.

Κανόνες: ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τῶν Προπατόρων ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν» (ὁ κανὼν τῶν ἁγίων

- τριῶν Παίδων καταλιμπάνεται) καὶ ὁ α' τοῦ ἁγίου ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν», εἰς 4 ἑκαστος.
- Ἀπὸ γ' ᾠδῆς:** τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος, τὸ κάθισμα τοῦ ἁγίου· «Ἐλεύθερον τὸν νοῦν». Καὶ νῦν, τὸ τῶν Προπατόρων· «Ὑμνήσωμεν, πιστοί».
- Ἀφ' 5' ᾠδῆς:** τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν Προπατόρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν Προπατόρων.
- Καταβασίαι:** «Χριστὸς γεννᾶται».
- Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον ξένον».
- Ἐξαποστειλάρια:** τὸ Γ' ἀναστάσιμον· «Ὅτι Χριστὸς ἐγγήγερται», τὸ πρῶτον τῶν Προπατόρων· «Πατέρων μνήμην σήμερον» (τὸ δεύτερον τῶν Προπατόρων δὲν λέγεται), τὸ τοῦ ἁγίου· «Χριστῷ προσήγαγες, πάτερ» καὶ τὸ θεοτοκίον· «Καὶ σὲ μεσίτριαν, κόρη».
- Αἶνοι:** ἀναστάσιμα 2, τὰ 3 προσόμοια τῶν Προπατόρων· «Πάντες τὴν τῶν σεπτῶν», καὶ τὰ 3 τοῦ ἁγίου· «Τὴν χάριν τῶν σοφῶν», μετὰ τῶν ἑξῆς στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα·
«Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται».
«Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει, καὶ ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται».
- Δόξα:** τῶν Προπατόρων· «Δεῦτε ἅπαντες πιστῶς πανηγυρίσωμεν».
- Καὶ νῦν:** «Ὑπερευλογημένη».
- Δοξολογία** μεγάλη καὶ τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Θεία Λειτουργία

- Ἀντίφωνα** καὶ εἰσοδικόν: τῆς Κυριακῆς.
- Ἀπολυτίκια:** «Ἐξ ὕψους κατῆλθες», «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας», «Ἱερέων ποδήρει», τοῦ ἁπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.
- Κοντάκιον:** «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».
- Ἀπόστολος:** τοῦ ἁγίου· «Μὴ ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου».
- Εὐαγγέλιον:** τῆς Κυριακῆς τῶν Προπατόρων· «Ἀνθρωπὸς τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα».
- Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἄξιόν ἐστιν».
- Κοινωνικόν:** «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν».

Ἀναγνώσματα καθημερινῶν: Ἀπόστολοι ΚϚ' ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγγέλια ΙΔ' ἐβδ. Λουκᾶ.

16. ΔΕΥΤΕΡΑ. Ἀγγαίου προφήτου, Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, Θεοφανοῦς βασιλίσσης.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Μοδέστου εὐρίσκεται εἰς τὰ *Κύπρια Μηναῖα*.

17. ΤΡΙΤΗ. Δανιήλ τοῦ προφήτου καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παίδων, Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ προφήτου Δανιήλ, τῶν τριῶν παίδων καὶ τοῦ ἁγίου Διονυσίου ψάλλεται ὡς διαλαμβάνεται ἐν τῷ *Μηναίῳ*. Ὅπου ὁμως τιμᾶται ὁ ἅγιος Διονύσιος, δέον νὰ προτιμηθῶσι τὰ δοξαστικά αὐτοῦ, ἀντὶ τῶν τοῦ προφήτου καὶ τῶν τριῶν Παίδων. Δυνατὸν ἐπίσης, ἐν μὲν τῷ Ἑσπερινῷ ν' ἀναγνωσθοῦν τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου καὶ νὰ ψαλῇ ἡ λιτὴ, ἐν δὲ τῷ Ὁρθρῷ νὰ ἀναγνωσθῇ Εὐαγγέλιον, νὰ ψαλοῦν καταβασίαι καὶ δοξολογία μεγάλη.

18. ΤΕΤΑΡΤΗ. Σεβαστιανοῦ μάρτυρος, Μιχαήλ ὁμολογητοῦ, Ζωῆς μάρτυρος.

19. ΠΕΜΠΤΗ. Βονιφατίου, Πολυεύκτου, Ἄρεως, Θεσσαλονίκης μαρτύρων.

20. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Ἰγνατίου ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφόρου, Φιλογονίου Ἀντιοχείας.

Σημειώσεις: 1. Ἀπὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς σήμερον μέχρι καὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς 24ης Δεκεμβρίου, μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ψάλλεται ὁ ἐν τῷ *Μηναίῳ* προεόρτιος κανὼν τοῦ Ἀποδείπνου, μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 4· ὁ μὲν εἰρμὸς ἄνευ στίχου, τὸ πρῶτον τροπάριον μετὰ τοῦ «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», καὶ τὰ δύο τελευταῖα μετὰ τοῦ «Δόξα» καὶ τοῦ «Καὶ νῦν». Μετὰ τὴν θ' ὥδην, ἐπαναλαμβάνεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς. Εἶτα, τὸ τρισάγιον, τὰ ἀπολυτίκια καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Ἑσπερινοῦ.

2. Προεόρτιον ἀπολυτίκιον μέχρι καὶ τῆς 23ης Δεκεμβρίου· «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ».

21. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Ἰουλιανῆς τῆς ἐν Νικομηδείᾳ καὶ Θεμιστοκλέους μαρτύρων.

Σημειώσεις: Συμφώνως ταῖς τυπικαῖς διατάξεσι, κατὰ τὴν Κυριακὴν πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, καταλιμπάνεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τοῦ *Μηναίου*. Ἐπειδὴ ἡ μνήμη τῆς αὐριον ἑορταζομένης ἁγίας Ἀναστασίας τιμᾶται πολλαχοῦ, δύναται ἡ ἀκολουθία αὐτῆς νὰ προφαλῇ τῷ Σαββάτῳ (σήμερον) μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῶν προεορτίων καὶ τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς, ὡς ἐξῆς·

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Τὰ 3 προσόμοια τῆς ἁγίας Ἀναστασίας· «Ὡς περικαλλέστατα τὰ σὰ» (22α Δεκ.) καὶ τὰ 3 τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς· «Ταῖς βαφαῖς ταῖς ἐξ αἵματος» (21η Δεκ.). Δόξα, τῆς ἁγίας Ἀναστασίας· «Τῆς ἀναστάσεως εἰληφας». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «Ἀνύμφευτε Παρθένε» (22α Δεκ.). Εἵσοδος δὲν γίνεται, ἀλλ' εὐθὺς τὸ «Φῶς ἱλαρόν» χῦμα, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ «Καταξίωσον». Ἀπόστιχα, τὰ 3 προεόρτια προσόμοια· «Πάντων τῶν προφητῶν» (21η Δεκ.), μετὰ τῶν ἐξῆς στίχων πρὸ τοῦ β' καὶ γ'·

«Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαμῶν ἤξει, καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος».

«Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην».

Δόξα, τῆς ἁγίας Ἀναστασίας· «Τῆς ζωηφόρου ἀναστάσεως». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «Ἡσαΐα, χόρευε» (22α Δεκ.). Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις», ψάλλεται τὸ προεόρτιον διώδιον τοῦ Ἀποδείπνου (21η Δεκ.), ὡς διετάχθη τῇ 20ῇ τοῦ παρόντος μηνός. Τρισάγιον. Ἀπολυτίκια, τὸ προεόρτιον· «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ». Δόξα, τῆς ἁγίας Ἀναστασίας· «Ἡ ἀμνὰς σου, Ἰησοῦ». Καὶ νῦν, πάλιν τὸ προεόρτιον.

Ἐν τῷ Ὁρθρῷ. Τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Καθίσματα, ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ* (21η Δεκ.). Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ προεόρτιος (21η Δεκ.) μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ στίχου εἰς τὰ τροπάρια· «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», ὁ πρῶτος τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἄνευ εἰρμῶν μετὰ στίχου· «Ἁγία τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν» καὶ ὁ τῆς ἁγ. Ἰουλιανῆς ἄνευ εἰρμῶν μετὰ τοῦ αὐτοῦ στίχου, εἰς 4 ἑκάστος. Καταβασίαι δὲν ψάλλονται. Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν, ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «Εὐφραίνεται ἐπὶ σοὶ» (21η Δεκ.), εἶτα ἡ αἵτησις, τὸ προεόρτιον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος (21η Δεκ. μετὰ τὴν 5' ᾠδὴν), τὸ κάθισμα τῆς ἁγίας Ἀναστασίας· «Τῶν μαρτύρων ζηλοῦσα». Δόξα, τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς· «Πεποιικιλμένη ἀρεταῖς». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «Παρθένοι προεξάρξατε». Μετὰ τὴν 5' ᾠδὴν, ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «Θύσω σοι μετὰ φωνῆς» (21η Δεκ.), εἶτα ἡ αἵτησις, τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἁγίας Ἀναστασίας καὶ τὸ συναξάριον τῆς 21ης Δεκ. καὶ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας. Μετὰ τὴν 7' ᾠδὴν, ψάλ-

λεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν ..., Χεῖρας ἐκπετάσας, Δανιήλ» (21η Δεκ.). Ἡ Τιμιωτέρα, ἡ θ' ὥδῃ καὶ ὁ εἰρμὸς αὐτῆς· «Λίθος ἀχειρότμητος ὄρους» (21η Δεκ.). Ἐξαποστειλάρια, τῆς ἁγ. Ἀναστασίας· «Παρθενομάρτυς ἔνδοξε», τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς· «Τὸν νυμφῶνά σου, Λόγε» καὶ τὸ προεόρτιον· «Βηθλεέμ γῆ Ἰούδα». Αἱνοί, τὰ 4 προεόρτια προσόμοια· «Ἡ δημιουργὸς νῦν προέρχεται» (21η Δεκ.). Δόξα, τὸ προεόρτιον· «Λόγος ὁ Πατρί». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «Μάντεως χρησμοί». «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ πληρωτικά. Ἀπόστιχα, τὰ 3 προεόρτια προσόμοια· «Προλάμπει ὁ ἀστήρ» (21η Δεκ.) μετὰ τῶν στίχων ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Δόξα, τῆς ἁγίας Ἀναστασίας· «Προεόρτιος ἡμέρα σήμερον». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «Μὴ στύγναζε, Ἰωσήφ» (22α Δεκ.). «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τὸ τρισάγιον καὶ τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, τῶν καθημερινῶν ἄνευ ἑορτῆς. Ἀπολυτίκια, «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ», «Ἡ ἀμνάς σου, Ἰησοῦ» καὶ τὸ τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον, τοῦ Σαββάτου πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως. Κοινωνικόν· «Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν Κυρίῳ».

22. ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ. Πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῷ εὐαρεστησάντων ἀπὸ Ἀδὰμ ἄχρι καὶ Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, Ἀναστασίας μεγαλομάρτυρος τῆς Φαρμακολυτρίας (ἧς ἡ ἀκολουθία ἐψάλη χθές), Χρυσογόνου καὶ Θεοδότης μαρτύρων.

Ἦχος α'. Ἑωθινὸν Δ'

Τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ζήτηί ἐν τῷ Μηναιῷ μετὰ τὴν 15 Δεκεμβρίου.

Τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας, Θ' Ὡρα

Ἀπολυτίκια· «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ». Δόξα· «Ἡ ἀμνάς σου, Ἰησοῦ». Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον».

Ἑσπερινὸς

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ α' ἡχου 4, τὰ 3 προεόρτια προσόμοια· «Παρ-

θένε πανάμωμε, Θεοῦ» καὶ τὰ 3 τῶν πατέρων· «Τὰ τῶν πατέρων σήμερον, πιστοί».

Δόξα: τῶν πατέρων· «Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν».

Καὶ νῦν: τὸ ἀ' θεοτοκίον τοῦ ἀ' ἤχου· «Τὴν παγκόσμιον δόξαν».

Εἵσοδος· «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν» καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῶν πατέρων.

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα: τῶν πατέρων· «Χαίρετε, προφητὰι τίμιοι».

Καὶ νῦν: τὸ προεόρτιον· «Ἰδοὺ καιρὸς ἤγγικεν».

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος». Δόξα, τῶν πατέρων· «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «Ετοιμάζου, Βηθλεέμ».

Ἀπόλυσις: «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν».

Τῇ Κυριακῇ πρωῒ, Μεσονυκτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἀ' ἤχου. Δόξα, τὸ τῆς λιτῆς ἰδιόμελον τῶν πατέρων· «Βολίδες ἀστράπτοντες». Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον· «Ἄκουε, οὐρανέ». Τὰ τριαδικά· «Ἄξιόν ἐστιν», τὸ τρισάγιον, τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον· «Ετοιμάζου, Βηθλεέμ» καὶ ἡ ἀπόλυσις.

Ὁρθρος

Ἀπολυτίκια: ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Καθίσματα: τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ προεόρτια (22α Δεκεμβρίου), ἥτοι διὰ μὲν τὴν ἀ' στιχολογίαν· «Ὑνθέως εὐφραίνεται», διὰ δὲ τὴν β'· «Τὴν Παρθένον κύουσιν».

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ ἀ' ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (Δ') Εὐαγγελίου.

Κανόνες: ὁ τῶν πατέρων μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6 καὶ στίχου εἰς μὲν τὸ ἀ' τροπάριον· «Δόξα τῇ ἀγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», εἰς δὲ τὰ λοιπά· «Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν» καὶ ὁ προεόρτιος εἰς 4 μετὰ στίχου· «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι».

Ἀπὸ γ' ᾠδῆς: τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ ἡ ὑπακοή τῶν πατέρων· «Ἄγγελος παιδῶν ἐδρόσισε».

Ἀφ' ε' ᾠδῆς: τὸ προεόρτιον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος· «Εὐφραίνου, Βηθλεέμ»

καί· «Τῆς σῆς, Παρθένε, κυήσεως», τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.

Καταβασίαι· «Χριστὸς γεννᾶται».

Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον ξένον».

Ἑξαποστειλάρια· τὸ Δ' ἀναστάσιμον· «Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες», τῶν πατέρων· «Πατριαρχῶν οἱ πρόκριτοι» καὶ τὸ προεόρτιον· «Εὐφραίνου, Βηθλεέμ».

Αἵνοι· ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 3 προσόμοια τῶν πατέρων· «Ἄρόν σου τὴν φωνὴν» εἰς 4, μετὰ τῶν ἐξῆς στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα·

«Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας».

«Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ».

Δόξα· τῶν πατέρων· «Τῶν νομικῶν διδαγμάτων».

Καὶ νῦν· «Υπερευλογημένη».

Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν· τῆς Κυριακῆς.

Ἀπολυτίκια· «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ», «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως», τοῦ ἁπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.

Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

Ἀπόστολος· τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως· «Πίστει παρώκησεν Ἀβραάμ».

Εὐαγγέλιον· τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως· «Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἄξιόν ἐστιν».

Κοινωνικόν· «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν».

Ἀναγνώσματα καθημερινῶν· Ἀπόστολοι ΚΖ' ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγγέλια ΙΕ' ἐβδ. Λουκᾶ.

23. ΔΕΥΤΕΡΑ. Τῶν ἐν Κρήτῃ δέκα μαρτύρων, Νήφωνος ἐπισκόπου Κωνσταντίνης.

24. ΤΡΙΤΗ. Παραμονή τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, Εὐγενίας ὁσιοπαρθενο-
μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῇ.

Τῇ Δευτέρᾳ ἐσπέρας. Τελεῖται ὁ Ἑσπερινὸς ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ*
(ἄνευ εισόδου). Εἰς τὰ ἀπόστιχα, προτάσσονται τοῦ β' καὶ γ' ἰδιομέλου
οἱ ἐξῆς στίχοι·

«Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαμῶν ἤξει καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος».

«Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, κατενόησα τὰ ἔργα
σου καὶ ἐξέστην».

Μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*», ψάλλεται ὁ προεόρτιος κανὼν τοῦ ἀποδείπνου
ὡς διετάχθη τῇ 20ῇ τοῦ παρόντος μηνός. Εἶτα, τὸ τρισάγιον καὶ τὸ
ἀπολυτίκιον· «*Ἀπεγράφετό ποτε*» (τρὶς).

Τῇ Τρίτῃ πρωΐ. Τελεῖται ὁ Ὅρθρος ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ*. Εἰς τὸ
«Θεὸς Κύριος», τὸ ἀπολυτίκιον· «*Ἀπεγράφετό ποτε*» (τρὶς). Κανόνες,
οἱ δύο προεόρτιοι, ὁ α' μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ β' ἄνευ εἰρμῶν, ἀμφοτέρω
μετὰ στίχου εἰς τὰ τροπάρια· «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*» καὶ
ὁ τῆς ἀγίας ἄνευ εἰρμῶν εἰς 4 μετὰ στίχου· «*Ἀγία τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε
ὑπὲρ ἡμῶν*». Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν, ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, εἶτα ἡ αἵτησις
καὶ τὰ καθίσματα τοῦ *Μηναίου*. Μετὰ τὴν ς' ᾠδὴν, ψάλλεται ὁ εἰρμὸς
αὐτῆς, εἶτα ἡ αἵτησις, τὸ προεόρτιον κοντάκιον, τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος
τῆς ἀγίας καὶ τὸ συναξάριον. Μετὰ τὴν ἡ' ᾠδὴν, ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς
μετὰ τοῦ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*». Ἡ Τιμιωτέρα, ἡ θ' ᾠδὴ καὶ ὁ εἰρμὸς
αὐτῆς. Ἐξαποστειλάρια καὶ αἵνοι, ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ*. «*Σοὶ δόξα πρέπει*»,
ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ πληρωτικά καὶ τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰνῶν (οἱ στίχοι
ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ). «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τὸ τρισάγιον, τὸ
ἀπολυτίκιον· «*Ἀπεγράφετό ποτε*» ἐκ γ' καὶ ἡ ἀπόλυσις. Εὐθὺς αἱ **Μεγά-**
λαι Ὑμνῶναι, οὕτως·

Ὑμνῶναι Α'

Ὁ ἱερεὺς· «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός ..., Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.
Βασιλεῦ οὐράνιε*». Ὁ ἀναγνώστης τὸ τρισάγιον. Ὁ ἱερεὺς· «*Ὅτι σοῦ
ἐστιν*». Ὁ ἀναγνώστης· «*Κύριε, ἐλέησον*» (ιβ'). Δόξα, καὶ νῦν· «*Δεῦτε
προσκυνήσωμεν*» καὶ τοὺς 3 ψαλμοὺς τῆς Α' Ὑμνῶν. Εἶτα, Δόξα, καὶ νῦν·
«*Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα· Δόξα σοι, ὁ Θεός*» (γ'), «*Κύριε,
ἐλέησον*» (γ'). Δόξα· «*Ἀπεγράφετό ποτε*». Καὶ νῦν· «*Τί σε καλέσωμεν,*

ὦ Κεχαριτωμένη». Εὐθὺς οἱ χοροὶ ψάλλουν τὰ 3 ἰδιόμελα οὕτως:

Ὁ α' χορός· τὸ α' ἰδιόμελον· «Βηθλεέμ, ἐτοιμάζου» (ἄνευ στίχου).

Ὁ β' χορός· τὸν στίχον· «Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαιμὰν ἤξει καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος» καὶ τὸ β' ἰδιόμελον· «Νῦν προφητικὴ πρόρρησις».

Ὁ α' χορός· «Δόξα».

Ὁ β' χορός· «Καὶ νῦν».

Ὁ α' χορός· τὸ γ' ἰδιόμελον· «Τάδε λέγει Ἰωσήφ».

Ψαλλομένων τῶν ἰδιομέλων, ὁ διάκονος (ἢ ἀπουσία τούτου ὁ ἱερεὺς) θυμιᾷ τὸν ναὸν διὰ κατσίου. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ κατὰ τὰς ἐπομένας Γ', ς' καὶ Θ' Ὡρας. Μετὰ τὸ δοξαστικόν, λέγονται τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἀπὸ τῆς Ὡραίας Πύλης. Μετ' αὐτὸ ὁ ἀναγνώστης χῦμα· «Τὰ διαβήματά μου», τὸ τρισάγιον, τὸ κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον», «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», «Κύριε, ἐλέησον» (γ'). Δόξα, καὶ νῦν· «Τὴν τιμιωτέραν ..., Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ». Ὁ ἱερεὺς· «Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς» καὶ ἡ εὐχή· «Χριστέ, τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν». Ἀκολουθῶς ἐπισυνάπτεται ἡ

Ὡρα Γ'

Ὁ ἀναγνώστης· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» καὶ τοὺς 3 ψαλμοὺς τῆς Γ' Ὡρας. Εἶτα, Δόξα, καὶ νῦν· «Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα· Δόξα σοι, ὁ Θεὸς» (γ'), «Κύριε, ἐλέησον» (γ'), Δόξα· «Ἀπεγράφετό ποτε». Καὶ νῦν· «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος». Οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα κατὰ τὴν ἐν τῇ Α' Ὡρᾷ τάξιν, ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ, ἀλλ' εἰς τὸ β' ἰδιόμελον, ὁ στίχος· «Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην». Τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Εἶτα ὁ ἀναγνώστης τὸ «Κύριος ὁ Θεὸς εὐλογητὸς» κ.λπ. ὡς ἐν τῇ Α' Ὡρᾷ. Μετὰ τὴν εὐχήν· «Δέσποτα Θεέ», ἄρχεται ἡ

Ὡρα ς'

Ὁ ἀναγνώστης· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν,» καὶ τοὺς 3 ψαλμοὺς τῆς ς' Ὡρας. Εἶτα, Δόξα, καὶ νῦν· «Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα· Δόξα σοι ὁ Θεὸς» (γ'), «Κύριε, ἐλέησον» (γ'). Δόξα· «Ἀπεγράφετό ποτε». Καὶ νῦν· «Ὅτι οὐκ ἔχομεν παρρήσιαν». Οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα κατὰ τὴν ἐν τῇ Α' Ὡρᾷ τάξιν, ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ, ἀλλ' εἰς τὸ β' ἰδιόμελον ὁ στίχος· «Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαιμὰν ἤξει καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος».

Τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Εἶτα ὁ ἀναγνώστης· «Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν» κ.λπ. ὡς ἐν τῇ Α΄ Ὑμνῳ. Μετὰ τὴν εὐχὴν· «Θεὲ καὶ Κύριε τῶν δυνάμεων», ἄρχεται ἡ

Ὑμνῳ Θ΄

Ὁ ἀναγνώστης· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» καὶ τοὺς 3 ψαλμοὺς τῆς Θ΄ Ὑμνῳ. Εἶτα, Δόξα, καὶ νῦν· «Ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα· Δόξα σοι, ὁ Θεὸς» (γ'), «Κύριε, ἐλέησον» (γ'). Δόξα· «Ἀπεγράφετό ποτε». Καὶ νῦν· «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς». Ὁ β' χορὸς τὸ ἰδιόμελον· «Ἐξεπλήττετο ὁ Ἡρώδης», ὁ α' χορὸς τὸν στίχον· «Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην» καὶ τὸ ἰδιόμελον· «Ὅτε Ἰωσήφ», τὸ τέλος τοῦ ὁποῖου· «... σὺν Πατρὶ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι» ψάλλει ὁ β' χορὸς. Εἶτα ὁ α' χορὸς· «Δόξα», ὁ β'· «Καὶ νῦν» καὶ ὁ κανονάρχης, σταῖς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, ἀναγινώσκει ἐμμελῶς τὸ ἰδιόμελον· «Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου». (Ὁ πρῶτος καὶ ὁ προτελευταῖος στίχος· «Προσκυνοῦμέν σου τὴν γένναν, Χριστέ», λέγονται ἐκ γ'). Εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλουσι τοῦτο ἐναλλάξ κατὰ στίχον. Ἀκολουθῶς λέγονται τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Εἶτα ὁ ἀναγνώστης· «Μὴ δὴ παραδώης» κτλ. ὡς ἐν τῇ Α΄ Ὑμνῳ. Μετὰ τὴν εὐχὴν· «Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ», ὁ ἱερεὺς ποιεῖ τὴν συνήθη μικρὰν ἀπόλυσιν³⁸ καὶ εὐθὺς ἄρχεται

Ὁ Μέγας Ἑσπερινὸς καὶ ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου

«Εὐλογημένη ἡ βασιλεία». Προοιμιακός. Εἰρηνικά.

Ἑσπέρια: τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς· «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα» εἰς 6, δευτεροῦντες τὰ δύο πρῶτα.

Δόξα, καὶ νῦν: τῆς ἑορτῆς· «Αὐγούστου μοναρχήσαντος».

Εἴσοδος μετ' Εὐαγγελίου³⁹. «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· «Τὸ ἔλεός σου, Κύριε» καὶ εὐθὺς ἀναγινώσκεται τὸ

38. Ἐν ταῖς ἐνορίαις συνήθως τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ παραλείπονται. Ἐὰν ὅμως λεχθοῦν, παραλείπονται τὸ «Πιστεύω», τὸ «Πάτερ ἡμῶν» καὶ τὸ «Εὐλογήσω τὸν Κύριον», διότι θὰ λεχθοῦν εἰς τὴν θεϊαν Λειτουργίαν.

39. Ὁ ἱερεὺς λέγει κατ' αὐτὴν τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου τῆς θείας Λειτουργίας καὶ οὐχὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ.

Α' ανάγνωσμα· «*Ὡς ἀρχὴν ἐποίησεν ὁ Θεός*». Μετ' αὐτὸ ὁ α' χορὸς τὸ τροπάριον· «*Λαθὼν ἐτέχθης*» ὁλόκληρον (ζήτει τοῦτο μετὰ τὸ Γ' ανάγνωσμα). Ἀκολουθῶς ὁ β' χορὸς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐναλλάξ οἱ χοροὶ ψάλλουσι τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ τροπαρίου· «*Καὶ μάγους σοι προσήνεγκεν*», ἀπαγγελλομένων πρὸ ἐκάστου τῶν ἐν τῷ *Μηναίῳ* 5 στίχων. Εἶτα ὁ α' χορὸς· «*Δόξα, καὶ νῦν*», τὸ αὐτὸ τροπάριον ὁλόκληρον. Ἀμέσως ἀναγινώσκεται τὸ

Ζ' ανάγνωσμα· «*Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν*». Μετ' αὐτὸ ἄρχεται ὁ β' χορὸς τοῦ τροπαρίου· «*Ἀνέτειλας, Χριστέ, ἐκ Παρθένου*» ὁλόκληρον (ζήτει τοῦτο μετὰ τὸ ς' ανάγνωσμα). Ἀκολουθῶς ὁ α' χορὸς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐναλλάξ οἱ χοροὶ ψάλλουσι τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ τροπαρίου· «*Μάγους ὀδηγήσας*», ἀπαγγελλομένων πρὸ ἐκάστου τῶν ἐν τῷ *Μηναίῳ* 5 στίχων. Εἶτα ὁ β' χορὸς· «*Δόξα, καὶ νῦν*», τὸ αὐτὸ τροπάριον ὁλόκληρον. Εὐθὺς τὸ

Η' ανάγνωσμα· «*Προσέθετο Κύριος*», μεθ' ὃ ὁ ἱερεὺς· «*Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεός*». Τρισάγιον.

Ἀπόστολος· «*Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως*».

Εὐαγγέλιον· «*Ὡς ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα*» (ζήτει ἐν τῇ Γ' Ὠρᾷ).

Ὁ Χερουβικὸς ὕμνος καὶ καθ' ἐξῆς ἡ Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ «*Ἐξαίρετως*», «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*».

Κοινωνικόν· «*Αἰνεῖτε τὸν Κύριον*».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», «*Πληρωθῆτω τὸ στόμα ἡμῶν*».

«*Εἶπὲν τὸ ὄνομα*». Απόλυσις· «*Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινός*».

25. ΤΕΤΑΡΤΗ. Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Τῇ Τετάρτῃ πρωΐ, Μεσονυχτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς καὶ τῶν ἀποστίχων τῆς ἑορτῆς. Εἶτα τὸ τρισάγιον, τὸ ἀπολυτίκιον· «*Ὡ γέννησίς σου, Χριστέ*» καὶ ἡ ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Ὁρθρος

Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» (τρὶς).

Καθίσματα: τῆς ἑορτῆς δις ἕκαστον (Δόξα, καὶ νῦν, τὸ αὐτό).

Ἀναβαθμοί: τὸ α' ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου.

Προκείμενον· «Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε· ὥμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ» (τρὶς), μετὰ τοῦ στίχου·

«Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου».

Εὐαγγέλιον: τῆς ἑορτῆς· «Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν».

Ὁ ν' ψαλμὸς (χῦμα). Δόξα· «Τὰ σύμπαντα σήμερον». Καὶ νῦν, τὸ αὐτό.

«Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς ..., Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ».

Κανόνες: οἱ δύο τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 4 ἕκαστος καὶ στίχου εἰς τὰ τροπάρια ἀμφοτέρων· «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι».

Ἀπὸ γ' ᾠδῆς: ἡ ὑπακοὴ τῆς ἑορτῆς· «Τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἐθνῶν».

Ἀφ' ς' ᾠδῆς: τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Καταβασίαι (διπλαῖ)· «Χριστὸς γεννᾶται» καί· «Ἐσωσε λαόν».

Ἀντὶ τῆς Τιμιωτέρας, ἡ θ' ᾠδὴ τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς ἑξῆς:

Τοῦ α' κανόνος

«Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν καὶ ἐνδοξοτέραν τῶν ἄνω στρατευμάτων».

«Μυστήριον ξένον».

«Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐκ τῆς Παρθένου Θεὸν σαρκὶ τεχθέντα».

«Ἐξαίσιον δρόμον».

Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ τεχθέντα βασιλέα».

«Νεηγενὲς μάγων».

«Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ὑπὸ τῶν μάγων Θεὸν προσκυνηθέντα».

«Ἠκρίβωσε χρόνον».

Τοῦ β' κανόνος

«Σήμερον ἡ Παρθένος τίκτει τὸν Δεσπότην ἔνδον ἐν τῷ σπηλαίῳ».

«Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

«Σήμερον ὁ Δεσπότης τίκτεται ὡς βρέφος ὑπὸ μητρὸς Παρθένου».
«Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

«Δόξα· Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου
Θεότητος τὸ κράτος».
«Τύπους ἀφεγγεῖς».

«Καὶ νῦν· Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας».
«Πόθου τετευχώς».

Καταβασίαι· «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν ..., Μυστήριον
ξένον» καὶ· «Σήμερον ἡ Παρθένος τίκτει τὸν Δεσπότην ..., Στέργειν
μὲν ἡμᾶς».

Ἐξαποστειλάριον: τῆς ἐορτῆς· «Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς» (τρὶς).

Αἵνοι: τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἐορτῆς· «Εὐφραίνεσθε, δίκαιοι».

Δόξα: τῆς ἐορτῆς· «Ὅτε καιρὸς τῆς ἐπὶ γῆς».

Καὶ νῦν: τῆς ἐορτῆς· «Σήμερον ὁ Χριστός», μέχρι τοῦ «... ἡμεῖς δὲ
ἀκαταπαύστως βοῶμεν».

Δοξολογία μεγάλη. Ἄρχεται ἀπὸ τοῦ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ
γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου,
Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν».

Θεία Λειτουργία

Τελεῖται ἡ θεία Λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἀντίφωνα: τῆς ἐορτῆς, ὡς ἀκολουθῶς:

Ἀντίφωνον α΄

«Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου,
ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ συναγωγῇ».
«Ταῖς πρεσβεῖαις τῆς Θεοτόκου».

«Μεγάλα τὰ ἔργα Κυρίου, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ».
«Ταῖς πρεσβεῖαις τῆς Θεοτόκου».

«Ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ,
καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος».
«Ταῖς πρεσβεῖαις τῆς Θεοτόκου».

«Λύτρωσιν ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην
αὐτοῦ· ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ».

«Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου».

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου».

Ἀντίφωνον β΄

«Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα».

«Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς».

«Δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλογηθήσεται».

«Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς».

«Δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος».

«Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς».

«Ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν, ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος».

«Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς».

Δόξα, καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

«Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου».

«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

«Ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι Κύριος ἐκ Σιών, καὶ κατακυρίευσεν ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου».

«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

«Μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου».

«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

Εἰσοδικόν· «Ἐκ γαστροῦ πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε· ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς, ψάλλοντάς σοι· Ἀλληλουῖα».

Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου».

Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει».

Ἀντὶ τρισαγίου· «Ὅσοι εἰς Χριστόν».

Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς· «Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου».

Εὐαγγέλιον: τῆς ἑορτῆς· «Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεέμ».

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ α' κανόνος τῆς ἑορτῆς·
«Μεγάλυνον, ψυχὴ μου ..., Μυστήριον ξένον».

Κοινωνικόν· «Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ. Ἀλληλούϊα».

Ἀντὶ τοῦ «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

Μετὰ τὸ «Πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν».

Σημείωσις: Ἀπὸ σήμερον μέχρι καὶ τῆς 4ης Ἰανουαρίου γίνεται κατάλυσις εἰς πάντα. Τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων τηρεῖται πλήρης νηστεία (ἀποχή οἴνου καὶ ἐλαίου), ἐκτὸς ἐὰν συμπέσῃ ἐν Σαββάτῳ ἢ Κυριακῇ, ὁπότε γίνεται κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου.

26. ΠΕΜΠΤΗ. Ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ἐν τῇ Θ' Ὠρᾷ. Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ». Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον».

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Τὰ 4 ἰδιόμελα· «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα» εἰς 6, δευτεροῦντες τὰ δύο πρῶτα. Δόξα, καὶ νῦν· «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ». Εἵσοδος. «Φῶς ἱλαρὸν» καὶ τὸ μέγα προκείμενον· «Τίς Θεὸς μέγας» μετὰ τῶν στίχων ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Ἀπόστιχα, τὰ 3 ἰδιόμελα· «Παράδοξον μυστήριον», μετὰ τῶν ἐξῆς στίχων εἰς τὰ β' καὶ γ'.

«Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου».

«Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε· ὥμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ». Δόξα, καὶ νῦν· «Ἐν Βηθλεέμ συνέδραμον ποιμένες». Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» (ἐκ γ'). Ἀπόλυσις· «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς».

Ἐν τῷ Μεσονυχτικῷ. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὸ τρισάγιον, τὸ ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» καὶ ἡ ἀπόλυσις.

Ἐν τῷ Ὄρθρῳ. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος», τὸ ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» (ἐκ γ'). Καθίσματα, τῆς ἑορτῆς, ἦτοι διὰ μὲν τὴν α' στιχολογίαν· «Δεῦτε ἴδωμεν, πιστοί». Δόξα, καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Διὰ δὲ τὴν β' στιχολογίαν· «Τί θαυμάζεις, Μαριάμ». Δόξα, καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ὁ ν'

φαλμὸς χῦμα. Κανόνες, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς ὡς ἐχθές. Ἀπὸ γ' ὥδῃς, τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς· «*Ἡ Παρθένος σήμερον*» καὶ τὸ κάθισμα τῆς ἑορτῆς· «*Ἀγαλλιάσθω οὐρανὸς*» (25ῃ Δεκ. μετὰ τὴν γ' ὥδῃν). Ἀφ' ς' ὥδῃς, τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Θεοτόκου (26ῃ Δεκ.). «*Ὁ πρὸ ἑωσφόρου ἐκ Πατρὸς*» καί· «*Τὸν ἀγεώργητον βόρτυν*» καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι, αἱ λαμβικαί· «*Ἐσωσε λαόν*». Ἀντὶ τῆς Τιμιωτέρας, ἡ θ' ὥδῃ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς ἐχθές. Καταβασία· «*Σήμερον ἡ Παρθένος τίκτει τὸν Δεσπότην ..., Στέργειν μὲν ἡμᾶς*». Ἐξαποστειλάριον· «*Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς*» (τρῖς). Αἶνοι, τὰ 4 ἰδιόμελα· «*Εὐφραίνεσθε, δίκαιοι*». Δόξα· «*Σήμερον ἡ ἀόρατος φύσις*» (26ῃ Δεκ.). Καὶ νῦν· «*Σήμερον ὁ Χριστὸς*» μέχρι τοῦ «*... ἡμεῖς δὲ ἀκαταπαύστως βοῶμεν*». Δοξολογία μεγάλη, ἀρχομένη ὡς ἐχθές διὰ τοῦ «*Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ*». Ἀπολυτίκιον· «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*».

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, τῆς ἑορτῆς. Ἀπολυτίκιον· «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*». Κοντάκιον· «*Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον*». Τρισάγιον. Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον, τῆς 26ῃς Δεκεμβρίου. Εἰς τὸ «*Ἐξαιρέτως*», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ὥδῃς τοῦ β' κανόνος τῆς ἑορτῆς· «*Σήμερον ἡ Παρθένος ..., Στέργειν μὲν ἡμᾶς*». Κοινωνικόν· «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε*». Ἀντὶ τοῦ «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*», «*Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν*». Ἀπόλυσις· «*Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς*».

27. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου, Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Γραπτοῦ.

Ἡ ἀκολουθία φάλλεται ὡς διαλαμβάνεται ἐν τῷ *Μηναίῳ*, ἥτοι ὁ μὲν Ἑσπερινὸς ἄνευ εἰσόδου, ὁ δὲ Ὅρθρος ἄνευ καταβασίων καὶ δοξολογίας μεγάλης. Ὅπου ὅμως ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἑορτάζεται ἐπισήμως, ἡ ἀκολουθία δυνατὸν νὰ διαμορφωθῇ ὡς ἑξῆς:

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ. Γίνεται εἴσοδος.

Ἐν τῷ Ὄρθρῳ. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*», τὸ ἀπολυτίκιον, τοῦ ἁγίου. Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς. Κανόνες, ὁ α' τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν, ὁ τοῦ ἁγίου ἄνευ εἰρμῶν καὶ ὁ τοῦ ὁσίου ἄνευ εἰρμῶν, εἰς 4 ἑκάστος. Ἀπὸ γ' ὥδῃς, τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ καθίσματα τοῦ Μη-

ναίου. Ἀφ' ὧς ὁδῆς, τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι, αἱ ἱαμβικαί· «Ἐσωσε λαόν». Ἡ Τιμιωτέρα στιχολογεῖται. Δόξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου (τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰνῶν παραλείπονται).

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, τῆς ἑορτῆς. Ἀπολυτίκια, τῆς ἑορτῆς, τοῦ ἁγίου καὶ τὸ τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον». Τρισάγιον. Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον, τοῦ πρωτομάρτυρος. Εἰς τὸ «Ἐξαίρετως», «Ἄξιόν ἐστιν». Κοινωνικόν· «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν». Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν». Ἀπόλυσις, τῆς ἑορτῆς.

28. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Τῶν ἁγίων δις μυρίων μαρτύρων τῶν ἐν Νικομηδείᾳ καέντων, Γλυκερίου μάρτυρος.

Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ, Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ Σαββάτου μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.

29. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ. Τῶν θεοπατόρων Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος, Δαυΐδ τοῦ βασιλέως καὶ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, τῶν ὑπὸ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων νηπίων, Μαρκέλλου ὁσίου ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Ἀκοιμήτων.

Ἦχος β'. Ἐωθινὸν Ε'

Τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν ζῆτει ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 26ην Δεκεμβρίου.

Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας, Θ' Ὥρα

Ἀπολυτίκιον· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

Κοντάκιον· «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον».

Ἀπόλυσις· «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς».

Ἑσπερινὸς

Ἑσπέρια: ἀναστάσιμα τοῦ β' ἡχοῦ 4, τὰ 3 πρῶτα ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς· «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα» (25ῃ Δεκεμβρίου) καὶ τὰ 3 προσόμοια τῶν θεοπατόρων· «Τὸν θεοπάτορα πάντες».

Δόξα: τῶν θεοπατόρων· «Μνήμην ἐπιτελοῦμεν».

Καὶ νῦν: τὸ α' θεοτοκίον τοῦ β' ἤχου· «Παρῆλθεν ἡ σκιά».

Εἵσοδος. «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν».

Ἀπόστιχα: τὰ ἀναστάσιμα.

Δόξα: τῶν θεοπατόρων· «Ἱερέων μνήμη».

Καὶ νῦν: τῆς ἐορτῆς· «Χορεύουσιν ἄγγελοι».

Ἀπολυτίκια: τὸ ἀναστάσιμον· «Ὅτε κατῆλθες». Δόξα, τῶν θεοπατόρων· «Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ». Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς· «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

Ἀπόλυσις. «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Τῇ Κυριακῇ πρωῒ, Μεσονυκτικὸν

Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ β' ἤχου, τὰ τριαδικά· «Ἄξιόν ἐστιν», τὸ τρισάγιον, ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου καὶ ἡ ἀπόλυσις.

Ὅρθρος

Ἀπολυτίκια: ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ.

Καθίσματα: τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ μεθέορτα (29ῃ Δεκεμβρίου), ἥτοι διὰ μὲν τὴν α' στιχολογίαν· «Ἀγαλλιάσθω οὐρανός», διὰ δὲ τὴν β'· «Οὐρανός μοι ἐφάνη».

Τὰ εὐλογητάρια, ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ β' ἤχου καὶ ἅπαντα ἡ τάξις τοῦ ἐωθινοῦ (Ε') Εὐαγγελίου.

Κανόνες: ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τοῦ Μνήστορος Ἰωσήφ ἄνευ εἰρμῶν, μετὰ στίχου· «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν» καὶ ὁ τῶν ἁγίων Δαυὶδ καὶ Ἰακώβου ἄνευ εἰρμῶν, μετὰ στίχου· «Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν», εἰς 4 ἕκαστος.

Ἀπὸ γ' ᾠδῆς: τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος, τὸ κάθισμα τῶν θεοπατόρων· «Πατὴρὸς ὡς ἀληθῶς». Δόξα, καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς· «Χορὸς τῶν προφητῶν».

Ἀφ' ς' ᾠδῆς: τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν θεοπατόρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.

Καταβασίαι: αἱ ἱαμβικαί· «Ἐσωσε λαόν».

Ἡ Τιμιωτέρα καὶ ἡ καταβασία· «Σήμερον ἡ Παρθένος ..., Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

Ἐξαποστειλάρια: τὸ Ε' ἀναστάσιμον· «Ἡ ζωὴ καὶ ὁδὸς Χριστός», τῶν θεοπατόρων· «Σὺν Ἰακώβῳ μέλψωμεν» καὶ τὸ μεθέορτον· «Ἐπὶ τῆς γῆς εἰρήνη» (29ῃ Δεκεμβρίου).

Αἱνοί: ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἐορτῆς· «Εὐφραίνεσθε δίκαιοι», μετὰ τῶν ἐξῆς στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα·

«Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου».

«Ἐκ γαστροῦς πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε· ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ».

Δόξα: «Αἶμα καὶ πῦρ».

Καὶ νῦν: «Ὑπερευλογημένη».

Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Θεία Λειτουργία

Ἀντίφωνα: τῆς ἐορτῆς.

Εἰσοδικόν· «Δεῦτε προσκυνήσωμεν ..., ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν».

Ἀπολυτίκια: «Ὅτε κατῆλθες», «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ», «Εὐαγγελίζου, Ἰωσήφ», τοῦ ἁπ. Βαρνάβα καὶ τὸ τοῦ ναοῦ.

Κοντάκιον: «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον».

Ἀπόστολος: τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν· «Γνωρίζω ὑμῖν τὸ Εὐαγγέλιον».

Εὐαγγέλιον: τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν· «Ἀναχωρησάντων τῶν Μάγων».

Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως», «Ἄξιόν ἐστιν».

Κοινωνικόν: «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον».

Μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν».

Σημείωσις: Εἴθισται εἷς τινὰς ναοὺς κατὰ τὴν παροῦσαν Κυριακὴν νὰ τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου.

Ἀναγνώσματα καθημερινῶν: Ἀπόστολοι ΚΗ' ἐβδ. Ἐπιστολῶν καὶ Εὐαγγέλια Ις' ἐβδ. Λουκᾶ.

30. ΔΕΥΤΕΡΑ. Ἀνυσίας μάρτυρος.

31. ΤΡΙΤΗ. Απόδοσις τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων, Μελάνης ὁσίας τῆς Ῥωμαίας, Ζωτικοῦ ὁσίου τοῦ πρεσβυτέρου.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐορτῆς, ἐξαιρουμένων ἐν τῷ Ἑσπερινῷ τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ τῆς λιτῆς, καὶ ἐν τῷ Ὅρθρῳ τοῦ πολυελέου, τοῦ μετ' αὐτὸν καθίσματος, τοῦ ἀντιφώνου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ ψάλλεται ὁ τρισάγιος ὕμνος, λέγονται Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τὸ «Ἐξαίρετως», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' κανόνος· «Σήμερον ἡ Παρθένος ..., Στέργειν μὲν ἡμᾶς».